

Nytt hjälpmedel för kastration av hingst

Trots att kastration av hingst är ett av de vanligaste planerade kirurgiska ingreppen på häst känner många veterinärer en osäkerhet i samband med kastration på obetäckt funikel. Även i normalfallet är risken för komplikationer nämligen hög. Veterinär Ida Sjöberg beskriver ett pågående forskningsprojekt som syftar till att kastrationen ska kunna utföras på ett smidigt sätt med bibehållen aseptik och minskad infektionsrisk.

Text: Ida Sjöberg, legitimerad veterinär, doktorand i stordjurskirurgi, Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU.

Foto: författarens egna bilder

MÅLET MED PROJEKTET är att utveckla en förbättrad och förenklad metod för stående kastrationer på häst på betäckt funikel. Metoden går ut på att på ett enkelt sätt kunna anlägga en ligatur i form av en självslåsande loop, gjort av ett resorberbart material, runt funikeln. En förenklad och standardiserad ligerings teknik bör kunna minska komplikationer i form av blödning, tarmframfall och infektion.

Kastration av hingst är ett av de vanligaste planerade kirurgiska ingreppen. Trots att ingreppet utförs på en frisk häst är risken för komplikationer, även i normalfallet, högre än vid någon annan planerad operation på häst. Den beskrivna komplikationsfrekvensen varierar mellan 5–60 procent. Svullnad, postoperativa infektioner, kraftig blödning, framfall av nät och tarm är de vanligast förekommande komplikationerna. Framfall av tarm ut genom operationssåret är den allvarligaste och risken för detta anses öka om hästen har vida inguinalkanaler. Det är svårt att jämföra resultat mellan olika studier då operationsmetoderna och rapporteringen av komplikationer varierar stort.

TRADITIONELLT SETT I Sverige kastreras oftast hingstar under tre år stående (eller liggande) på obetäckt funikel

under fältnässiga förhållanden. Här öppnas vaginalhinnorna helt och funikeln krossas med tång för att sedan klippas av. Såren lämnas därefter öppna för dränage och sekundär läkning. Äldre hingstar, eller om misstanke om vida inguinalkanaler finns, kastreras vanligtvis på klinik under allmän narkos på betäckt funikel. Detta innebär att vaginalhinnorna lämnas intakta. Funikeln krossas med tång och ligeras med resorberbar tråd. Såren och sårhålan kan sedan sutureras för primär läkning, eller lämnas öppna för dränage och sekundär läkning.

MÅNGA VETERINÄRER känner en osäkerhet i samband med kastration på obetäckt funikel. Frågor som ofta uppstår är huruvida tången som krossar funikeln tryckts ihop tillräckligt hårt, eller om tången suttit på tillräckligt länge? Har hästen ökad risk för tarmframfall på grund av vida inguinalkanaler? Med den betäckta tekniken där funikeln ligeras minskar risken för komplikationer som blödning, infektion och framfall av nät eller tarm. Men, utöver en ökad kostnad, så inkluderar metoden andra komplikationsrisker som transport till och från samt vistelse på klinik, risker förknippade med allmän narkos och efterföljande uppvak. Att man inte kastrerar stående hästar

på betäckt funikel beror framför allt på tekniska svårigheter att fridissekera, krossa och ligera funikeln och samtidigt upprätthålla acceptabel aseptik.

LIGATIE ÄR EN PRODUKT utvecklad för ligering av vävnad hos bland annat hund. Det fungerar i princip som ett buntband utformat i ett resorberbart

Det självslåsande implantatet som ska testas vid kastration häst.

Exempel på ett verktyg som kan användas för att dra åt implantatets loop med ett förutbestämt moment.

material, polydioxanon (PDO). Syftet med projektet är att modifiera denna produkt så att den går att använda till ligering av funikeln hos häst och även att utveckla ett verktyg som kan dra åt loopen med ett förbestämt vridmoment. Målet är att kastrationen ska kunna utföras på betäckt funikel på stående häst på ett så smidigt sätt att aseptiken bibehålls och infektionsrisken inte ökar. Risken för allvarliga komplikationer som blödning och tarmframfall minskar normalt vid betäckt kastration. Om ingreppet dessutom kan utföras i hemmiljö utan riskerna med allmän narkos borde detta innebära en fördel för hästen. •

Det resorberbara implantatet LigaTie som har utvecklats för smådjur, placerat runt funikeln i ett pilotförsök.

HÄSTSEKTIONENS VINTERKURS OCH ÅRSMÖTE

Scandic Foresta, Stockholm
31 januari–1 februari 2020

med praktiska demonstrationer
söndag **2 februari** (begränsat antal
platser) och traditionell "tjuvstart"
torsdag **30 januari**

**Rehabilitering efter en skada
– lika viktig som behandlingen!
Vad kan du som kliniker göra?**

Dr Carrie Schlachter, Circle Oak USA,
Dr Nicole Rombach, Equinenergy, USA
och Dr Selma Latif, Vetcheck, Schweiz

Anmälan och kursinfo
www.vinterkurs.se
Välkomna! Hästsektionen